LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO

2026-05-12 Nr. 429-150
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. spalio 31 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu susidūrė trys transporto priemonės, važiuojančios viena paskui kitą ta pačia kryptimi ir kelio juosta: *BMW 320E*, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Automobilis BMW 1), pareiškėjos automobilis *BMW 530 XD*, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Automobilis BMW 2 arba pareiškėjos automobilis) ir *BMW 3ER REIHE*, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Automobilis BMW 3). Remiantis eismo įvykio deklaracijų duomenimis, dėl eismo įvykio sukėlimo kaltę prisiėmė Automobilio BMW 3 vairuotojas. Pareiškėja kreipėsi į draudiką, apdraudusį Automobilio BMW 3 valdytojo civilinę atsakomybę, šis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo (toliau – TPVCAPD) sutarties pagrindu pradėjo žalos bylos administravimą.

Žalos bylos administravimo metu Automobilio BMW 3 vairuotojas nurodė draudikui, jog deklaracijoje pateikti duomenys dėl kaltės už eismo įvykio sukėlimą nėra teisingi, kadangi Automobilio BMW 3 vairuotojas susidūrė tik su Automobiliu BMW 2. Atsižvelgęs į šią informaciją, draudikas pradėjo eismo įvykio aplinkybių tyrimą, kurio metu padaryta išvada, jog Automobilio BMW 3 vairuotojo versija dėl eismo įvykio mechanizmo yra labiau tikėtina. Atsižvelgiant į tai, draudikas nustatė, kad draudimo išmoka gali būti mokama tik už Automobilio BMW 2 galinės dalies, į kurią atsitrenkė Automobilis BMW 3, pažeidimus. Vadovaudamasis tuo, draudikas nustatė 1 565,30 Eur dydžio nuostolį už pareiškėjos automobilio galinės dalies pažeidimus.

2025 m. gruodžio 15 d. draudiko darbuotojas pateikė pareiškėjai paaiškinimus dėl priimto sprendimo pagrįstumo, nurodydamas nustatytą eismo įvykio chronologiją: 1) Automobilis BMW 2 atsitrenkė į Automobilio BMW 1 galinę dalį; 2) Automobilis BMW 3 trenkėsi į sustojusio Automobilio BMW 2 galinę dalį ir Automobilis BMW 2 antro susidūrimo jėgos veikiamas buvo pastumtas ir pakartotinai atsitrenkė į Automobilio BMW 1 galinę dalį.

Pareiškėja nesutiko su draudiko sprendimu ir 2026 m. sausio 14 d. pateikė draudikui pretenziją, kurioje teigė, kad patirta Automobilio BMW 2 žala buvo įvertinta netinkamai – vertinti tik galinės dalies pažeidimai, neįvertinant priekinės dalies sugadinimų. Pareiškėja taip pat nurodė, kad nebuvo atlikta techninė ekspertizė, nepateikta remonto sąmata, dalių kainos, darbų normatyvai ir nusidėvėjimo pagrindimas. Pareiškėja prašė pripažinti transporto priemonės remontą ekonomiškai netikslingu ir išmokėti 4 863 Eur draudimo išmoką, vadovaujantis Kauno nepriklausomų autoekspertų biuro parengta autotransporto priemonės vertinimo ataskaita Nr. 22601004 (toliau – Vertinimo ataskaita)[1] bei atlyginti 480 Eur nepriklausomo vertintojo samdymo išlaidas.

Draudikas, išnagrinėjęs pareiškėjos reikalavimą, 2026 m. sausio 28 d. atsakyme į pretenziją nurodė, kad atlikus eismo įvykio aplinkybių tyrimą nustatyta, jog Automobilio BMW 2 priekinės dalies pažeidimai atsirado dėl pareiškėjos automobilio vairuotojo veiksmų, o galinės dalies sugadinimai – dėl kito eismo dalyvio kaltės, todėl buvo atlyginta tik ta žalos dalis, kuri

[1] Vertinimo ataskaitoje Automobilio BMW 2 remontas buvo pripažintas ekonomiškai netikslingu, kadangi viršijo 75 proc. turto rinkos vertės iki eismo įvykio. Vertinimo ataskaitoje buvo vertinami Automobilio BMW 2 priekinės ir galinės dalies pažeidimai.

patenka į transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės taikymo ribas. 2026 m. sausio 29 d. draudikas baigė žalos administravimą ir išmokėjo pareiškėjai nustatytą 1 565,30 Eur dydžio draudimo išmoką.

Draudikui pareiškėjos pretenzijos netenkinus, pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti kilusį ginčą. Pareiškėja draudikui kėlė reikalavimą draudimo išmoką apskaičiuoti vadovaujantis Vertinimo ataskaitoje nurodytu nuostolio dydžiu - 4 863 Eur, ir išmokėti papildomą 3 297,70 Eur draudimo išmoką, bei atlyginti nepriklausomo vertintojo paslaugų išlaidas – 480 Eur.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas. Jame draudikas nurodė, kad atsižvelgiant į eismo įvykio aplinkybes ir eismo įvykio mechanizmą, nustatyta, kad pareiškėjos Automobilio BMW 2 priekinės dalies pažeidimai atsirado dėl šios transporto priemonės vairuotojo veiksmų. Kadangi šie pažeidimai kilo ne dėl apdraustos transporto priemonės valdytojo civilinės atsakomybės, jie nepatenka į TPVCAPD įstatymo taikymo ribas.

Draudikas nurodė, kad surinko pakankamai duomenų ir pagrįstai apskaičiavo draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjos dėl eismo įvykio patirtą žalą, dydį, todėl prašė pareiškėjos reikalavimus atmesti kaip nepagrįstus.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau - Ginčų nagrinėjimo taisyklės) 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių nesutarimas kilo dėl: 1) draudiko atsisakymo išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos automobilio priekinės dalies žalą; 2) draudiko atsisakymo atlyginti 480 Eur už nepriklausomo turto vertintojo paslaugas.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar draudikas: 1) pagrįstai atsisakė išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos automobilio priekinei daliai padarytą žalą; 2) pagrįstai atsisakė atlyginti 480 Eur už nepriklausomo vertintojo paslaugas.

1. Dėl draudiko atsisakymo atlyginti pareiškėjos automobilio priekinei daliai padarytą žalą pagrįstumo

TPVCAPD reguliuojamas TPVCAPD įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis.

TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudimo išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. Pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį, kaip nuostolių draudimo sutartį, mokama draudimo išmoka yra skirta atlyginti žalą, per eismo įvykį padarytą asmeniui, turtui ir neturtinei žalai, taip pat nuostoliams, atsiradusiems kaip eismo įvykio padarinys, kompensuoti (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 2 ir 5 dalys). Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo tikslas – garantuoti dėl šiuo draudimu apdraustos transporto priemonės poveikio eismo įvykio metu nukentėjusių ir patyrusių žalą trečiųjų asmenų nuostolių atlyginimą įstatyme ir sutartyje nustatytos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma, taip pat užtikrinti transporto priemonę naudojančių valdytojų turtinius interesus, susijusius su civiline atsakomybe, kilusia naudojant šiuo draudimu apdraustą transporto priemonę.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – draudikų biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertinimo ataskaitomis, dokumentais, kuriais įrodomos padarytos žalos aplinkybės, faktas ir dydis, nuotraukomis, vaizdo įrašais. Nustatant eismo įvykio aplinkybes ir kaltininko atsakomybę, vadovaujamasi eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija arba šio dokumento skaitmenine kopija, elektronine eismo įvykio

deklaracija ar kitu eismo įvykio dalyvių pasirašytu dokumentu apie įvykio aplinkybes arba kompetentingų institucijų išduotais dokumentais apie eismo įvykio aplinkybes.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 dalis nurodo, kad „Draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas“. Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių[2] (toliau – Taisyklės) 20 punkte įtvirtinta, kad atsakingas draudikas, gavęs pranešimą apie eismo įvykį, atlieka jo tyrimą (apklausiami eismo įvykio liudytojai, transporto priemonės valdytojai, apžiūrima eismo įvykio vieta, sugadintas ar sunaikintas turtas, surašoma sugadinto, sunaikinto turto apžiūros ataskaita).

Šiuo atveju tarp šalių nėra ginčo, kad įvyko draudžiamasis įvykis, tačiau šalys nesutaria dėl pareiškėjos automobiliui eismo įvykio metu padarytos žalos atlyginimo apimties. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja neginčijo draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjos automobilio galinės dalies žalą, dydžio pagrįstumo.

Pareiškėja teigia, kad draudikas privalo atlyginti tiek Automobilio BMW 2 priekinei, tiek galinei dalims padarytą žalą. Draudikas, savo ruožtu, teigia, kad žala, dėl kurios atsakingas draudiko bendrovėje transporto priemonių valdytojų civilinę atsakomybę apdraudęs Automobilio BMW 3 vairuotojas, buvo padaryta tik pareiškėjos automobilio galinei daliai. Taigi, draudikas mano, kad nėra įpareigotas atlyginti pareiškėjos automobilio priekinei daliai padarytą žalą.

Pareiškėja nesutikimą su draudiko sprendimu iš esmės grindžia aplinkybe, kad eismo įvykio aplinkybės buvo užfiksuotos eismo įvykio deklaracijoje, Automobilio BMW 3 vairuotojas sutiko su savo kalte, be to, jis neturėjo teisės vairuoti transporto priemonę.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė, kad eismo įvykio dalyviai dėl eismo įvykio pateikė prieštaringas aplinkybes. Automobilio BMW 1 vairuotojas nurodė, kad eismo įvykio metu jam sustojus, į jo automobilio galinę dalį atsitrenkė Automobilis BMW 2. Įvykio metu jis pajuto 2 smūgius, sekančius vienas po kito. Tuo tarpu, Automobilio BMW2 vairuotojas nurodė, kad pastebėjo, jog priekyje jo važiavęs Automobilis BMW 1 pradėjo stabdyti ir sustojo. Pareiškėjos automobilio vairuotojas teigė, kad taip pat sustabdė automobilį, o sustojęs pajuto smūgį į Automobilio BMW 2 galinę dalį, dėl ko atsitrenkė į priekyje sustojusio Automobilio BMW 1 galą. Automobilio BMW 3 vairuotojas nurodė, kad priekyje jo važiavęs Automobilis BMW 2 atsitrenkė į sustojusį Automobilį BMW 1, dėl ko Automobilis BMW 3 atsitrenkė į Automobilio BMW 2 galinę dalį.

Siekiant nustatyti dėl eismo įvykio atsakingą asmenį, draudiko ekspertas atliko eismo įvykio tyrimą. Tyrimo metu nustatyta, kad techniniu požiūriu labiausiai tikėtina, jog Automobilis BMW 2 atsitrenkė į priekyje važiavusį Automobilį BMW 1, o po to į jo galinę dalį atsitrenkė kitas, jam iš paskos važiavęs automobilis – Automobilis BMW 3. Draudikas Lietuvos bankui pateikė 2025 m. gruodžio 15 d. Ekspertinę pažymą Nr. 4722693 (toliau – Ekspertinė pažyma), kurioje konstatuota: „Sprendžiant pagal automobilių padėtis po susidūrimo kinematiniu požiūriu labiau tikėtina yra automobilio BMW3 vairuotojo versija, jog jis atsitrenkė į automobilio BMW2 galinę dalį, kai pastarasis jau buvo atsitrenkęs į priekyje jo buvusio automobilio BMW1 galinę dalį.“

Ši išvada grindžiama tuo, kad tarp automobilių BMW 3 ir BMW 2 po įvykio vizualiai yra žymiai didesnis tarpas, nei tarp sustojusių automobilių BMW 2 ir BMW 1. Šis požymis nurodo, kad po Automobilio BMW 3 smūgio į galinę Automobilio BMW 2 dalį pastarasis automobilis turėjo laisvės judėti į priekį (apie 2 metrus), o tada atsitrenkė į Automobilio BMW 1 galinę dalį. Vadinasi, Automobilis BMW 1 jau prieš smūgį tarp automobilių BMW 2 ir BMW 3 buvo pastumtas į priekį po anksčiau įvykusio susidūrimo su Automobiliu BMW 2.

Draudiko ekspertas pažymėjo, kad, jei Automobilis BMW 3 atsitrenktų į jau sustojusį Automobilį BMW 2, abu automobiliai judėtų kartu link Automobilio BMW 1, ir atsitrenkus į pastarąjį dėl smūgio metu atsiradusio papildomo lėtėjimo, turėtų sustoti susiglaudę vienas prie kito. Be to, susidūrimo metu patirtos abiejų automobilių BMW 2 ir BMW 3 priekinių dalių deformacijos yra labai panašios apimtimis, o tai techniniu požiūriu būtų sunkiai paaiškinama, jei Automobilis BMW 2 atsitrenktų į Automobilį BMW 1 stumiamas Automobilio BMW 3. Tokiu atveju Automobilio BMW 3 priekinės dalies liekamosios deformacijos turėtų būti žymiai didesnės apimties nei Automobilio BMW 2, nes pirminio kontakto metu deformacijoms būtų sunaudota didžioji dalis kinetinės energijos. Dėl šios priežasties Automobilis BMW 2 į Automobilį BMW 1 atsitrenktų žymiai mažesniu greičiu, nei Automobilis BMW 3 į Automobilį BMW 2.

[2] Patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795. Aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2024 m. liepos 30 d.

Draudiko ekspertas atkreipė dėmesį, kad Automobilio BMW 1 vairuotojas nurodė, jog eismo įvykio metu pajuto 2 smūgius, o taip galėjo atsitikti tik Automobiliui BMW 2 pirmiausiai atsitrenkiant į Automobilį BMW 1 sava eiga ir tik po to Automobiliui BMW 3 atsitrenkiant į Automobilį BMW 2 ir šį pakartotinai nustumiant į Automobilį BMW 1.

Taigi, atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, sutiktina su draudiko eksperto išvada, kad labiausiai tikėtina eismo įvykio mechanizmo versija yra tokia, jog pareiškėjos automobilis pirmiausiai atsitrenkė į Automobilio BMW 1 galinę dalį, padarant žalą pareiškėjos automobilio priekiui. Po to, Automobilis BMW 3 trenkėsi į pareiškėjos automobilio galinę dalį, o šis, antro susidūrimo jėgos veikiamas, buvo pastumtas ir pakartotinai atsitrenkė į Automobilio BMW 1 galinę dalį. Atsižvelgiant į tai, daryti išvada, kad Automobilio BMW 2 priekinės dalies sugadinimai susiformavo dar susidūrimo su Automobiliu BMW 1 metu. Automobilio BMW 2 susidūrimas su Automobiliu BMW 1 sukėlė pakankamo intensyvumo smūgį, dėl kurio susiformavo Automobilio BMW 2 priekinės dalies pažeidimai, o vėlesnis Automobilio BMW 3 smūgis tik sutapo su jau esamais apgadinimais.

Lietuvos bankas pažymi, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, taip pat jei eksperto išvada neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių. Eksperto išvada laikoma pagrįsta, jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.[3]

Įvertinus draudiko pasitelkto specialių žinių turinčio eksperto nuomonę bei kitus surinktus duomenis ir įrodymus, pagrindo nesivadovauti draudiko pateiktos Ekspertinės pažymos duomenimis nenustatyta. Ekspertiniai duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, išvados neprieštarauja faktiniams duomenims.

Pažymėtina, jog civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema spręstina remiantis tikimybių pusiausvyros principu, t. y. faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei šalies, kuri juo remiasi, pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja nei pretenzijoje draudikui, nei kreipimesi į Lietuvos banką nesirėmė jokiais objektyviais įrodymais, paneigiančiais draudiko nustatytas aplinkybes dėl eismo įvykio mechanizmo.

Nors pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką remiasi aplinkybe, kad eismo įvykio aplinkybės buvo užfiksuotos eismo įvykio deklaracijoje, o Automobilio BMW 3 vairuotojas sutiko su savo kalte, pažymėtina, kad dėl eismo įvykio deklaracijos įrodomosios reikšmės yra išsamiai pasisakęs kasacinis teismas. Vertindamas eismo įvykio deklaracijos 14 laukelio „Mano pastabos" apatinėje dalyje „Patvirtinu, jog esu atsakingas (-a) už padarytą žalą" užpildymą, kasacinis teismas konstatavo, kad teisiniu reguliavimu dėl eismo įvykio fiksavimo nekviečiant policijos į eismo įvykio vietą nesiekiama įpareigoti asmenis sudaryti juos teisiškai įpareigojančiai saistantį susitarimą dėl civilinės atsakomybės sąlygų nustatymo. Minėto laukelio užpildymas iš esmės reiškia eismo įvykio dalyvių subjektyvų įvykio aplinkybių įvertinimą, t. y. eismo dalyvių nuomonės pateikimą. Teisėjų kolegijos vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad eismo įvykis nėra kasdienė situacija ir eismo įvykio dalyviai įprastai būna streso būsenos, nebūtų pagrįsta reikalauti, kad jie iš karto po eismo įvykio atliktų veiksmus, kuriais būtų sukuriamos, pakeičiamos ar panaikinamos civilinės teisės ir pareigos[4].

Minėtoje nutartyje kasacinis teismas nurodė, kad teisinis reguliavimas, viena vertus, suponuoja, kad, TPVCAPD draudikui sprendžiant klausimą dėl draudimo išmokos mokėjimo ir siekiant nustatyti eismo įvykio aplinkybes bei atsakingą už eismo įvykio metu padarytą žalą vairuotoją (jo, kaip kaltininko, atsakomybę), eismo įvykio deklaracija ar ją atitinkantis dokumentas, kai eismo įvykio dalyviai nepranešė apie eismo įvykį policijai, yra pagrindinis ir pirminis dokumentas, kuriuo turi vadovautis draudikas.

---

[3] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015.
[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. birželio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018.

Kita vertus, teisinis reguliavimas neatleidžia draudiko nuo pareigos ištirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti. Todėl, jei draudikui kyla abejonių dėl eismo įvykio aplinkybių, atsižvelgiant į įvykį, eismo įvykio deklaracijoje ar ją atitinkančiame dokumente nurodytą informaciją ar kitas aplinkybes, pavyzdžiui, kai eismo įvykio deklaracijoje ar ją atitinkančiame dokumente nurodytos aplinkybės nesutampa su kitomis aplinkybėmis ar informacija, jis privalo išsamiai ištirti eismo įvykio aplinkybes, siekdamas nustatyti draudžiamojo įvykio faktą, pasekmes ir draudimo išmokos dydį.

Kasacinio teismo teisėjų kolegijos vertinimu, nutartyje atlikta teisinio reguliavimo analizė patvirtina, kad eismo įvykio deklaracija ar ją atitinkantis dokumentas, nors ir yra pagrindinis, tačiau nėra vienintelis dokumentas, esantis pagrindu draudikui spręsti apie aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti.[5]

Taigi, draudikas, vadovavęsis žalos administravimo ir tyrimo metu surinktais duomenimis ir nustatęs, kad transporto priemonių sugadinimai, padėtys po eismo įvykio ir kiti susiję elementai neatitiko eismo įvykio deklaracijoje nurodomų aplinkybių, turėjo teisę nesivadovauti eismo įvykio deklaracijos duomenimis.

Kaip minėta, pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką nurodo, kad Automobilio BMW 3 vairuotojas eismo įvykio metu neturėjo teisės vairuoti. Sutiktina su draudiko argumentu, kad ši aplinkybė nėra niekaip susijusi su eismo įvykyje dalyvavusių vairuotojų kaltės nustatymu ir nekeičia nustatytos atlygintinos žalos ribų. Vien tai, jog Automobilio BMW 3 vairuotojas eismo įvykio metu neturėjo teisės vairuoti, nesuponuoja aplinkybės, kad būtent jis yra atsakingas už eismo įvykio padarinius visa apimtimi, t. y. ir dėl žalos, padarytos pareiškėjos automobilio priekinei daliai.

Papildomai draudikas pateikė duomenis, kad toks automobilių vairuotojų atsakomybės padalinimas buvo suderintas su visais atsakingais eismo įvykyje dalyvavusių automobilių draudikais.

Įvertinus visas nustatytas aplinkybes, taikytinus teisės aktus ir pateiktų įrodymų visumą, darytina išvada, kad draudikas teisėtai, pagrįstai ir laikydamasis galiojančių teisės aktų reikalavimų atlygino pareiškėjai tik Automobilio BMW 2 galinei daliai padarytą žalą, už kurią yra atsakingas draudiko apdraustos transporto priemonės valdytojas.

Atsižvelgiant į minėtą išvadą, taip pat nesant ginčo dėl draudiko nustatyto žalos galinei pareiškėjos automobilio daliai dydžio, konstatuotina, kad pagal teisės aktus žalos dydžio nustatymo prerogatyvą turinčio draudiko apskaičiuotas draudimo išmokos dydis yra teisėtas ir pagrįstas, o pareiškėjos reikalavimas mokėti papildomą draudimo išmoką atmetamas kaip nepagrįstas.

2. Dėl vertinimo išlaidų atlyginimo

Pareiškėja Lietuvos banko prašė įpareigoti draudiką atlyginti 480 Eur už nepriklausomo turto vertintojo samdymą ir Vertinimo ataskaitos parengimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtintais prievolių vykdymo principais, prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, vadovaujantis protingumo kriterijais. Jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Kaip minėta, TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas. Tai reiškia, kad įstatyme būtent draudikui numatyta prievolė nustatyti padarytos žalos dydį. TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje taip pat nustatyta, kad jeigu atsakingo draudiko ar Biuro įgaliotas asmuo neatvyko per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą ir (arba) nebuvo atlikta apžiūra nuotoliniu būdu, kaip tai numatyta šio straipsnio 2 dalyje, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę įsigyti turto vertinimo paslaugas, kad būtų nustatytas turtui padarytos žalos dydis. Tokiu atveju atsakingas draudikas ar Biuras privalo atlyginti rinkos kainas atitinkančias nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertinimo paslaugų išlaidas. Nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo.

[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. birželio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018.

Šiuo atveju pareiškėja neįrodinėja, kad draudikas nevykdė jos automobilio apžiūros, bet mano, jog draudiko vertinta remonto apimtis nebuvo pakankama.

Vadovaujantis minėtais prievolių vykdymo principais, Lietuvos banko nuomone, vertinimo išlaidos gali būti atlygintos tuomet, jei jas nukentėjęs asmuo patiria įrodinėdamas žalos dydį, o draudikas netinkamai vykdo savo pareigas nustatyti žalą, bet vėliau, vadovaudamasis pateikta turto vertinimo ataskaita, pakartotinai įvertina apskaičiuotą draudimo išmoką ir, pripažindamas tai, kad draudimo išmoka buvo neteisingai apskaičiuota, išmoka papildomą draudimo išmoką.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėja į vertintoją kreipėsi savo iniciatyva, to nederindama su draudiku. Draudikas, išanalizavęs gautą Vertinimo ataskaitą su ja nesutiko ir visiškai ja nesivadovavo, nes Vertinimo ataskaitoje buvo vertinami Automobilio priekinės ir galinės dalies pažeidimai (taigi, be pagrindo vertinta didesnės apimties automobilio atkūrimo sąnaudos). Tuo tarpu, kaip minėta, vadovaujantis draudiko atlikto tyrimo rezultatais, Automobilio BMW 2 priekinės dalies pažeidimai kilo dėl Automobilio BMW 2 vairuotojo veiksmų, todėl šie pažeidimai nepatenka į atsakomybės pagal TPVCAPDĮ ribas.

Taigi, įvertinus minėtas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikui šiuo konkrečiu atveju nekilo pareiga atlyginti pareiškėjai 480 Eur už vertintojo paslaugas, nes pareiškėja į turto vertintoją kreipėsi savo iniciatyva, tam nesant objektyvios būtinybės.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis